

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
10 грудня 2016/2017 навчального року

8 клас

Творчі завдання

1. Назвіть основні величини, що характеризують Землю як планету Сонячної системи. Які географічні наслідки мають форма, розміри і маса Землі? Як змінилася б природа Землі, якби вона мала менші або більші розміри? **(12 балів)**
2. Ви створюєте кліматичну карту свого району. Яка географічна інформація вам знадобиться та які способи картографічного зображення ви будете використовувати? Наведіть приклади умовних позначень цієї карти. **(10 балів)**

Практичні завдання

1. Накресліть розміщення таборів туристів на змаганнях із спортивного обієнтування за поданим описом: «Табір судівської бригади – у центрі на галявині мішаного лісу. Табори туристів шкіл розміщені так:

школа №1 – за азимутом 65^0 на відстані 30 м;
 школа №2 – за азимутом 215^0 на відстані 35 м;
 школа №3 – за азимутом 120^0 на відстані 40 м;
 школа №4 – за азимутом 350^0 на відстані 45 м;
 школа №5 – за азимутом 290^0 на відстані 35 м.
 Масштаб – 1:5000».

Дайте відповідь на запитання:

- за яким азимутом слід рухатись від табору школи №3 до табору судівської бригади?
- від табору школи №4 до табору судівської бригади? **(6 балів)**

2. За допомогою горизонталей накресліть горб на плоский рівнині з двома вершинами, витягнутий із заходу на схід. Східна вершина має відмітку 47 метрів, а західна – 61 метр, сідловина між ними – 31 метр, південно-західні схили горба значно крутіші за інші. Горизонталі проведіть через п'ять метрів. **(6 балів)**

- 3 Спробуйте за цікавими фактами впізнати природні об'єкти, які занесені до списку Світової спадщини ЮНЕСКО. Упізнайте природний об'єкт (0,25 бала) та країну, де він знаходиться (0,25 бала), і нанесіть їх номери на контурну карту в місця їх приблизного місцезнаходження (0,5 бала). **(6 балів)**

№ пор	Цікаві факти	Природний об'єкт	Країна, де знаходиться природний об'єкт
1	У цьому парку розташовуються грандіозні геологічні утворення, що підносяться червоними останцями посеред великих піщаних пустель у центральній частині материка. Моноліт і скелі є священними для аборигенного племені анангу, що визнане однією з найдавніших на землі людських спільнот.		
2	Це найбільш високий і дуже активний діючий вулкан у Європі.		
3	Мауна-Лоа (висота 4170 м) і Кілауеа (1250 м) - два найактивніших вулкани на Землі - височіють над тихоокеанськими просторами. Вулканічні виверження формують постійне змінення ландшафтів, застигли потоки лави зустрічаються всюди.		
4	Дельта річки, яка впадає в Чорне море, має площу понад 4000 кв. км і є другою у Європі. У дельті відзначено понад 300 видів птахів, а також 45 видів прісноводних риб, що мешкають у численних озерах і болотах.		
5	Ці ліси є безцінним генетичним сховищем виду дерев, які ростуть у Європі та розташовані вздовж осі, що простягнулася від Рахівських гір і Чорногірського масиву переходячи на заході в гірський Полонинський хребет. Є об'єктом природної Спадщини ЮНЕСКО.		
6	У цьому національному парку на островах мешкає популяція із 5,7 тис. гігантських варанів, яких за зовнішній вигляд і агресивний характер прозвали «драконами». Вони більше ніде не зустрічаються й представляють величезний інтерес для розвитку еволюційної теорії.		

Тестові завдання

У кожному тесті одна відповідь вірна і оцінюється 1 бал

1. Якими з поданих корисних копалин Україна забезпечена найкраще?
а) нафтою; б) сіркою; в) бокситами; г) нікелем.
2. Яке найбільше родовище залізної руди на Керченському півострові?
а) Комиш-Бурунське; б) Кременчуцьке; в) Крим-Елійське; г) Білозерське.
3. Укажіть область з найнижчим рівнем урбанізації.
а) Рівненська; б) Закарпатська; в) Львівська; г) Миколаївська.
4. Найменша густина населення в :
а) Тернопільська обл.; б) Чернігівська; в) Рівненська обл. г) Херсонська
5. Представники національності, чисельність яких в Україні за період з 1989 - 2004 рр. зросла більше, ніж у 5 разів:
а) вірмени; б) кримські татари; в) азербайджанці; г) грузини.
6. Найвище над рівнем моря розташоване озеро:
А) Ялпуг; б) Бребенескул; в) Синевір; г) Світязь.
7. Найвищою точкою рівнинної частини України є:
а) Камула; б) Берда; в) Савур–Могила; г) Могила Мечетна.
8. Особливості геологічної будови України обумовлені тим, що більша частина її території перебуває в межах:
а) Балтійського щита; б) Альпійсько-Гімалайського складчастого поясу;
в) Східноєвропейської докембрійської платформи; г) Скіфської плити.
9. Вкажіть вищу точку Подільської височини:
А) Берда; б) Говерла в) Роман-Кош; г) Камула.
10. Особливості розподілу опадів на території України:
а) зменшення з півночі на південь;
б) випадання основної маси у літній період;
в) зменшення з північного заходу на південний схід і південь;
г) збільшення їхньої кількості над ... (вкажіть над якими територіями) формами рельєфу.
11. За погодою на Явдохи (свято Євдокії) визначають погоду ...?
А) зими; б) осені; в) літа; г) весни.
12. Чому тропічні широти одержують більше сонячної радіації, ніж екваторіальні?
а) тропічні широти мають більшу широту;
б) тропічні широти мають меншу хмарність;
в) тропічні широти мають більші масиви суші;
г) тропічні широти мають більший кут падіння сонячних променів.
13. Яке море України древні греки називали Меотичним, а слов'яни — Сурозьким?
А) Азовське; б) Чорне; в) Егейське; г) Мармурове.
14. На заході Україна не має спільних кордонів з:
а) з Польщею і Словаччиною; б) з Румунією і Угорщиною;
в) з Чехією і Болгарією; г) з Польщею і Угорщиною.
15. Як називається прибережний вітер, що дме вночі з суші на море (озеро), а вдень — у зворотному напрямі?
а) мусон; б) пасат; в) бриз; г) містраль.

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
10 грудня 2016/2017 навчального року

9 клас

Творчі завдання

- 1.** Розкрийте зміст понять «політична нація», «корінний народ», «національні меншини». Назвіть етнографічні групи українців та національних меншин в Україні. Вкажіть географію їх розселення. Заповніть таблицю. Поясніть причини багатонаціонального складу населення України. **(12 балів)**

Етнографічні групи	Райони їх розселення	Національні меншини	Райони їх розселення

- 2.** Поясніть особливості розвитку, будови та рельєфу старих і молодих за віком гір. Як вони відображаються на багатстві корисними копалинами? Поясніть причини відмінностей. **(10 балів)**

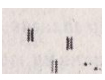
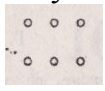
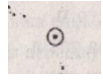

Практичні завдання

- 1.** Атмосферний тиск біля підніжжя гори 760 мм рт. ст., а температура повітря 18⁰С. Визначте атмосферний тиск на вершині гори, якщо температура повітря на ній становить 15⁰С. **(6 балів)**
- 2.** Зобразіть елементи рельєфу за описом: «Улоговина витягнута з північного заходу на південний схід. Абсолютна висота найнижчої точки 72,1 м, північно-західний схил крутий. Абсолютна висота навколишнього рельєфу – 110 м. Горизонталі проведені через 10 м». **(6 балів)**
- 3.** Нанесіть на контурну карту України за допомогою умовних позначень такі географічні об'єкти адміністративно-територіального устрою України **(6 балів)**

№ пор	Цікаві факти	Назва населеного пункту чи області
1	Область, де мешкає найбільша популяція зубрів в Україні.	
2	Місто, розташоване на правому березі Сухого лиману, який зараз є затокою Чорного моря. Знаходиться один із найбільших портів України, звідки ходять пороми на Варну, регулярні пасажирські морські рейси до Стамбула.	
3	Область України в якій діяльність людини привела до виникнення «місячних ландшафтів»	
4	Область утворена 7 жовтня 1932 з частин двох областей, у т. ч. Харківської. За площею має третє місце серед інших областей України. На півночі області знаходиться точка, у якій сходяться кордони трьох країн.	
5	Область утворена 10 січня 1939 року з частин двох областей. В обласному центрі, який до 1921 року мав назву Олександрівськ, знаходиться найбільший острів на Дніпрі – одне із «Семи чудес України».	
6	Місто, яке адміністративно поділене на два райони: Автозаводський та Крюківський. У місті функціонує 86 великих промислових підприємств майже всіх галузей.	

Тестові завдання

У кожному тесті одна відповідь вірна і оцінюється 1 бал

1. В яку тектонічну епоху виникла Донецька складчаста область?
а) байкальську; б) альпійську; в) герцинську; г) кіммерійську.
2. В якій області України зустрічаються ози і ками?
а) Одеській; б) Житомирській; в) Луганській; г) Запорізькій.
3. Рівнина в гирлі річки, утворена наносами і порізана безліччю рукавів – це...?
а) заплава; б) дельта; в) лиман г) естуарій.
4. Як називається прибережний вітер, що дме вночі з суші на море (озеро), а вдень — у зворотному напрямі?
а) мусон; б) пасат; в) бриз г) містраль.
5. За погодою на Явдохи (свято Євдокії) визначають погоду ...?
а) зими; б) осені; в) літа г) весни.
6. Визначте центри літакобудування України:
а) Львів, Полтава б) Краматорськ, Запоріжжя в) Вінниця, Луцьк г) Харків, Київ.
7. Родовища ртуті знаходяться в . області:
а) Донецькій б) Чернігівській в) Одеській г) Луганській.
8. Природний заповідник «Казантипський» розташований:
а) у Кримських горах б) у Карпатських горах
в) на Керченському півострові г) на Тарханкутському півострові.
9. Виміряна на плані відстань становить 7,7 см. У якому масштабі виконаний план, якщо ця відстань на місцевості становить 770 м?
а) 1:100 б) 1:1000 в) 1:10000 г) 1:7770 д) 1:5929
10. З'ясуйте, якою умовною позначкою на топографічних картах зображено джерело:
а) б) в) г)
11. Визначте термін, який означає заходи зі збереження та підвищення родючості ґрунтів
а) рекультивация б) деградація в) меліорація г) бонітування.
12. Вкажіть, яка з перелічених заток Азовського моря є найбільшою за площею:
а) Казантипська б) Обитічна в) Таганрозька г) Арабатська.
13. Як називається малозаселена спекотна, посушлива область Аргентини, для якої характерні сильні повені влітку:
а) Гран-Чако б) Ентре-Ріос в) Пампа г) Патагонія.
14. Вкажіть, який тип природоохоронних територій виконує одночасно функції охорони природи та рекреаційну:
а) заказник б) заповідник в) пам'ятка природи г) національний парк.
15. Яка історико-географічна назва південної території Одеської області?
а) Бессарабія б) Покуття в) Буджак г) Мармарощина.
16. Де в Україні зосереджені основні запаси ртуті?
а) Волині б) Донбасі в) Закарпатті г) Криму.
17. Найбільше в Європі титано-цирконієве родовище:
а) Вовчанське б) Малишівське в) Південне г) Тарасівське.
18. Найкраще у світі родовище бентонітів:
а) Черкаське б) Павлоградське в) Дніпродзержинське г) Олександрійське.
19. Який із цих перевалів знаходиться в Кримських горах?
а) Верецький б) Ужоцький в) Ангарський г) Яблуницький.
20. Для екватору характерні:
а) мусони б) хам сини в) циклони г) штилі.

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
10 грудня 2016/2017 навчального року

10 клас

Творчі завдання

1. Які з глобальних економічних проблем найбільш гостро постали перед Україною? Виділіть 3 найактуальніші. Аргументуйте свій вибір та запропонуйте шляхи їх вирішення. **(12 балів)**
2. Ґрунти зони степу мають набагато потужніший гумусовий горизонт і більший вміст гумусу, ніж ґрунти тайги. Чим це пояснюється? Укажіть та опишіть дві причини. **(10 балів)**

Практичні завдання

1. Визначте , номенклатуру аркушу топографічної карти масштабу 1 : 1000000, де розташоване місто Вільнюс, якщо його географічні координати $54^{\circ} 41$ пн. ш., 25° сх. д. **(6 балів)**
2. Магнітний азимут напрямку з точки спостереження на об'єкт А в 2 рази більший від азимута напрямку на об'єкт В і в 3 рази менший від азимута напрямку на об'єкт С. Визначте дійсні азимуту на ці об'єкти, якщо сума всіх трьох магнітних азимутів дорівнює 270° , а схилення східне, і становить 8° . **(6 балів)**
3. За поданою інформацією визначте назви держав світу (0,5 бала). Нанесіть їх на контурну карту світу (0,5 бала). **(6 балів)**

	Інформація про країну	Назва країни
1	Країна, що названа на честь однієї з провінцій Нідерландів; корінний народ називає її «Аотеароа» – «країна довгої білої хмари»; найпопулярніший вид спорту – регбі.	
2	Найвисокогірніше місто світу.	
3	Країна, найбільша за площею серед внутрішньоконтинентальних країн світу.	
4	Країна в Європі – світовий лідер вітроенергетики.	
5	Країна, що займає 5/6 території однойменного острова Європи; за конституцією назвою країни є «Eire»; найпопулярніший вид спорту – гальський футбол.	
6	За 26 км на північ від столиці країни знаходиться географічний центр Європи; найбільша ріка – Нямунас; найпопулярніший вид спорту – баскетбол.	

Тестові завдання

У кожному тесті одна відповідь вірна і оцінюється 1 бал

1. Лідером у виробництві електроенергії на ПЕС є країна:
а) Польща б) Нідерланди в) Франція г) Китай.
2. Дві області України, спільна частка яких у виробництві промислової продукції найбільша:
а) Донецька і Дніпропетровська б) Харківська і Київська;
в) Одеська і Львівська г) Запорізька і Миколаївська.
3. Зернова культура, яку вирощують в понад 70 країнах світу:
а) рис б) пшениця в) кукурудза г) жито.
4. Найстарішою у світі монархією є країна:
а) Данія; б) Іспанія в) Великобританія г) Швеція.
5. Однонаціональними країнами у світі є:
а) Японія, Німеччина б) Швеція, Фінляндія в) Данія, Бельгія г) Канада, США.
6. Ресурсозабезпеченістю називається:
а) кількість мінеральної сировини, якою забезпечена країна;
б) співвідношення між величиною природних ресурсів і розмірами їх використання;
в) кількість усіх видів ресурсів у світі;
г) співвідношення між обсягами усіх видів ресурсів.
7. Третина світового видобутку алюмінію добувається в країні:
а) Канада б) Китай в) Австралія г) Ямайка.
8. Який тип відтворення населення характерний для України:
а) перший б) другий в) звужений г) природний.
9. Основна причина того, що тропічний кліматичний пояс на західному узбережжі Південної Америки простягається від 30° пд. ш. майже до екватора:
а) холодна прибережна течія б) наявність високих гір;
в) холодні вітри з океану г) вирубування екваторіальних лісів.
10. Тривалість світлового дня 21 березня на Південному полярному колі:
а) 0 годин б) 8 годин в) 12 годин г) 24 години.
11. Укажіть, яке живлення переважає в гірських річках Карпат:
а) дощове б) снігове в) підземне г) льодовикове.
12. Ґрунти, типові для природної зони саван:
а) червоно-жовті б) червоно-бурі в) каштанові г) коричневі.
13. Найвища точка Подільської височини:
а) 324 м б) 515 м в) 471 м г) 367 м.
14. До найбільш бідніших країн світу належать:
а) Еквадор б) Лаос в) Пакистан г) Туніс.
15. Серед названих міст найбільше атмосферних опадів за рік одержує:
а) Львів б) Одеса в) Харків г) Луганськ.
16. Дисперсна (групова) форма розселення сільського населення переважає в країнах:
а) Японія б) США в) Канада г) Австралія.
17. До країн «зручного прапора» належать:
а) Кіпр, Ліберія б) Росія, Україна в) Греція, Іспанія г) Панама, ПАР, Австралія.
18. Іслам це релігія країни Європи:
а) Сербія б) Албанія в) Греція г) Чорногорія.
19. За видобутком мідних руд виділяють країни світу:
а) Австралія, Канада б) Замбія, Аргентина в) США, Чилі г) Болівія, Перу.
20. Лляна галузь текстильної промисловості світу розвинута у країнах:
а) Індія, Ірак б) Бангладеш, Таїланд в) Туреччина, Казахстан; г) Росія, Чехія.

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
10 грудня

2016/2017 навчального року

11 клас

Творчі завдання

1. Політичні кордони не завжди збігаються з етнічними. Трапляється, що окремі народи проживають у різних державах. Подекуди це спричинює загострення національних відносин, що можуть навіть призводити до збройних конфліктів. Наведіть приклади регіонів світу і країн, де такі конфлікти виникали упродовж останніх десятиліть. Чи можна, на вашу думку, уникнути таких ситуацій і що для цього слід робити? **(12 балів)**

2. Поясніть у чому полягає економічна незалежність країн в умовах глобалізації. Які проблеми є актуальними для України в цьому аспекті?

(10 балів)

Практичні завдання

1. Учні пройшли з точки А в точку В 6 км за азимутом магнітним 222° , а потім 3 км за азимутом дійсним 106° в точку С і знову повернулись в точку А. Магнітне схилення східне величиною 4° . Яка довжина й азимут дійсний відтинку маршруту з точки С у точку А? **(6 балів)**

2. Визначте, у якій колоні топографічної карти буде розташоване місто Аддис-Абеба на карті масштабу 1 : 1000000, якщо його географічні координати 9° пн. ш., 39° сх. д. **(6 балів)**

3. Неуважний учень, виконуючи домашнє завдання на контурній карті світу та Європи, не тільки неправильно позначив перелічені географічні об'єкти, а ще й переплутав прикметники з їхніх назв. Поверніть іменника належні їм прикметники та розмістіть назви об'єктів у відповідності до цифр, під якими вони будуть позначені на контурній карті.

1. Калабрійські Карпати	2. Західні Апенніни	3. Золотий Бельт
4. Доломітові Гати	5. Новий Південний Тімор	6. Бірючий прохід
7. Східний Буг	8. Південний Алтай	9. Велике Ведмеже море
10. Монгольський Уельс	11. Західна Британія	12. Нова Азія
13. Нова Двіна	14. Західний острів	15. Мала Гвінея
16. Стара Австралійська затока	17. Полярний Басейн	18. Мале озеро
19. Великий Ріг	20. Велина Планіна	21. Східні Альпи
22. Нова Колумбія	23. Британська Шотландія	24. Великий Урал
25. <i>Нижня Георгія</i>	26. <i>Південна Тунгуска</i>	(12 балів)

Відповідь оформіть у вигляді таблиці за зразком:

Номер на карті	Правильна назва
25	Південна Георгія (зразок)
26	Нижня Тунгуска (зразок)
1.	

4. Що лишнє і чому? **(4 балів)**

1. Велика Британія, Швеція, Франція
2. Німеччина, Литва, США
3. Грузія, Ліхтенштейн, Вірменія
4. Теократична, парламентська, абсолютна

Тестові завдання

У кожному тесті одна відповідь вірна і оцінюється 1 бал

1. На географічній карті відстань між двома містами становить 4 см. Дійсна віддаль між ними 200 км. Визначте масштаб карти:
а) 1 : 500 000 б) 1 : 5 000 000 в) 1 : 400 000 г) 1 : 50 000
2. Визначте, в якому кліматичному поясі Австралії більшість опадів випадає у період з грудня по лютий:
а) екваторіальному б) субекваторіальному в) помірному г) субтропічному
3. До характерних ознак природної зони вологих екваторіальних лісів не належить:
а) жаркий клімат із рівномірним зволоженням протягом року б) багаторусні ліси;
в) типові ґрунти – буроземи і сіроземи г) типові рослини – пальма сейба, фікус, ліани
4. Найбільшою за площею природною зоною Африки є:
а) вологі екваторіальні ліси б) савани й рідколісся в) пустелі г) твердолисті ліси
5. Значні запаси олова в Азії характерні для:
а) півострова Індостан б) Туранської низовини;
в) Якутії г) півострова Індокитай
6. Найглибшою тектонічною структурою Східноєвропейської платформи в межах України є:
а) Закарпатський прогин б) Причорноморська западина;
в) Передкарпатський прогин г) Дніпровсько-Донецька западина
7. Який варіант у схемі ера – період – епоха горотворення є невірним?
а) палеозойська – пермський – герцинська б) мезозойська – юрський – мезозойська;
в) кайнозойська – неогеновий – альпійська
г) протерозойська – кембрійський – каледонська
8. Де краще представлена висотна поясність?
а) у горах Східного Сибіру б) у горах Памір і Тянь-Шань;
в) в Скандинавських горах г) в Карпатах
9. Найвища частка греків у національному складі населення характерна для області:
а) Житомирської б) Донецької в) Чернівецької г) Закарпатської
10. Острів, на якому переважають червоно-жовті фералітні ґрунти:
а) Суматра б) Шрі-Ланка в) Тасманія г) Ірландія
11. Країна, де на ТЕС виробляється більше електроенергії, ніж на ГЕС:
а) Норвегія б) Канада в) Бразилія г) Росія
12. Найбільші за людністю сільські населені пункти України розташовані:
а) на Поліссі б) у лісостеповій зоні в) у степовій зоні г) у Карпатах
13. У структурі виробництва мінеральних добрив України провідне значення мають добрива:
а) фосфатні б) калійні в) азотні г) складні
14. В якому економічному районі України виготовляють великовантажні автомобілі?
а) Столичному б) Придніпровському в) Північно-Східному г) Карпатському
15. Вовняні тканини в Україні виготовляють у:
а) Черкасах б) Чернігові в) Чернівцях г) Херсоні
16. Найпівденнішою столицею світу є:
а) Канберра б) Буенос-Айрес в) Преторія г) Веллінгтон
17. Якій країні з 1956 р. територіально належить Суецький канал?
а) Лівану б) Єгипту в) Саудівській Аравії г) Йорданії
18. Знайдіть помилку в логічній добірці народів:
а) узбеки б) казахи в) туркмени г) таджики
19. Найкраща забезпеченість енергоносіями у Північній Америці спостерігається:
а) на Кубі б) у Панамі в) у Мексиці г) в Ямайці
20. Виробництво бананів є галуззю спеціалізації:
а) Аргентини й Бразилії б) Колумбії, Еквадору, Панами;
в) Болівії, Уругваю, Чилі г) Аргентини, Болівії, Мексики.